

Zbiór Orzeczeń

Sprawa C-133/12 P

Stichting Woonlinie i in. przeciwko Komisji Europejskiej

Odwołanie — Pomoc państwa — System pomocy przyznanej na rzecz spółek mieszkalnictwa społecznego — Decyzja o zgodności — Zobowiązania podjęte przez władze krajowe, aby dostosować się do prawa Unii — Artykuł 263 akapit czwarty TFUE — Skarga o stwierdzenie nieważności — Przesłanki dopuszczalności — Interes prawny — Legitymacja procesowa — Beneficjenci, których decyzja dotyczy indywidualnie i bezpośrednio — Pojęcie zamkniętej grupy

Streszczenie – wyrok Trybunału (pierwsza izba) z dnia 27 lutego 2014 r.

1. *Skarga o stwierdzenie nieważności — Osoby fizyczne lub prawne — Akty dotyczące ich bezpośrednio i indywidualnie — Bezwzględna przeszkoda procesowa — Obowiązek zbadania przez Sąd istnienia aktu regulacyjnego niewymagającego środków wykonawczych w rozumieniu art. 263 akapit czwarty TFUE*

(art. 263 akapit czwarty TFUE)

2. *Skarga o stwierdzenie nieważności — Osoby fizyczne lub prawne — Akty regulacyjne niewymagające środków wykonawczych w rozumieniu art. 263 akapit czwarty TFUE — Pojęcie — Decyzja Komisji uznająca zmiany wprowadzone do istniejącego systemu pomocy w zakresie ogólnego systemu finansowania spółek mieszkalnictwa społecznego za zgodne ze wspólnym rynkiem — Wprowadzenie w życie zobowiązań w drodze przepisów krajowych — Wyłączenie*

(art. 263 akapit czwarty TFUE)

3. *Skarga o stwierdzenie nieważności — Osoby fizyczne lub prawne — Akty dotyczące ich bezpośrednio i indywidualnie — Decyzja Komisji uznająca zmiany wprowadzone do istniejącego systemu pomocy w zakresie ogólnego systemu finansowania spółek mieszkalnictwa społecznego za zgodne ze wspólnym rynkiem — Skarga wniesiona przez przedsiębiorstwo, które można zindywidualizować w chwili wydania decyzji, należące do ograniczonego kręgu podmiotów gospodarczych — Dopuszczalność*

(art. 263 akapit czwarty TFUE)

4. *Odwołanie — Odwołanie uznane za zasadne — Wydanie orzeczenia co do istoty przez sąd odwoławczy — Stan postępowania pozwalający na wydanie orzeczenia w sprawie — Brak — Ostateczne zbadanie dopuszczalności skargi przez sąd odwoławczy*

(statut Trybunału Sprawiedliwości, art. 61)

5. *Skarga o stwierdzenie nieważności — Osoby fizyczne lub prawne — Akty dotyczące ich bezpośrednio i indywidualnie — Bezpośrednie oddziaływanie — Decyzja Komisji uznająca zmiany wprowadzone do istniejącego systemu pomocy w zakresie ogólnego systemu finansowania spółek mieszkalnictwa społecznego za zgodne ze wspólnym rynkiem — Procedura określona w art. 19 ust. 1 rozporządzenia nr 659/1999 — Środki przejęte przez prawo krajowe — Skarga wniesiona przez przedsiębiorstwo będące beneficjentem istniejącego systemu pomocy — Dopuszczalność*

(art. 108 ust. 1 TFUE, art. 263 akapit czwarty TFUE; rozporządzenie Rady nr 659/1999, art. 19 ust. 1)

6. *Skarga o stwierdzenie nieważności — Osoby fizyczne lub prawne — Interes prawny — Skarga przedsiębiorstwa będącego beneficjentem istniejącego systemu pomocy państwa na decyzję Komisji stwierdzającą jego zgodność z rynkiem wewnętrznym, z zastrzeżeniem pewnych stosownych środków — Przesłanki — Skarga mogąca przynieść korzyść stronie, która ją wniosła — Dopuszczalność*

(art. 263 akapit czwarty TFUE)

1. W zakresie, w jakim niespełnienie ustanowionych w art. 263 akapit czwarty TFUE przesłanek dopuszczalności skargi wniesionej przez osobę fizyczną lub prawną na decyzję, której osoba ta nie jest adresatem, stanowi bezwzględną przeszkodę procesową, której występowanie sąd Unii powinien zbadać w każdym czasie, także działając z urzędu, Sąd nie może się ograniczyć do zbadania przesłanki, czy decyzja dotyczy skarżących indywidualnie, aby uznać ich skargę za niedopuszczalną w rozumieniu art. 263 akapit czwarty drugi człon zdania TFUE. Winien on również dokonać analizy dopuszczalności wspomnianej skargi w świetle innych, mniej restrykcyjnych przesłanek, wynikających z art. 263 akapit czwarty trzeci człon zdania TFUE, a których zbadanie nie jest w niczym przesądzone stwierdzeniem braku indywidualnego oddziaływania.

Nie dokonując takiej analizy, Sąd narusza prawo. Niemniej błąd ten nie ma znaczenia, gdyby okazało się, że skarga nie spełnia przesłanek dopuszczalności, o których mowa w art. 263 akapit czwarty trzeci człon zdania TFUE.

(por. pkt 32–35)

2. W ramach skargi o stwierdzenie nieważności wniesionej przez osobę fizyczną lub prawną na podstawie art. 263 akapit czwarty trzeci człon zdania TFUE, aby ocenić, czy akt regulacyjny wymaga środków wykonawczych, należy odnieść się do sytuacji osoby powołującej się na prawo do wniesienia skargi. Ponadto, aby przekonać się, czy zaskarżony akt wymaga środków wykonawczych, należy odnieść się wyłącznie do przedmiotu skargi.

Skarga nie spełnia przesłanek dopuszczalności ustanowionych w art. 263 akapit czwarty trzeci człon zdania TFUE, jeżeli dotyczy ona decyzji, którą Komisja potwierdza zgodność istniejącej pomocy z rynkiem wewnętrznym w następstwie podjętych przez władze państwa członkowskiego zobowiązań zmieniających system pomocy, z którego korzystali skarżący i która to decyzja nie określa szczególnych i konkretnych skutków stosowania tych zobowiązań dla działalności skarżących.

(por. pkt 37–41)

3. Decyzja może dotyczyć indywidualnie osób trzecich innych niż adresat decyzji tylko wtedy, gdy ma ona wpływ na ich sytuację ze względu na szczególne dla nich cechy charakterystyczne lub na sytuację faktyczną, która odróżnia je od wszelkich innych osób i w związku z tym indywidualizuje w sposób podobny jak adresata decyzji.

W tym względzie sama możliwość określenia z większą czy mniejszą dokładnością liczby lub nawet tożsamości podmiotów prawa, do których ma zastosowanie dany środek, wcale nie oznacza, że należy uznać, iż środek ten dotyczy tych podmiotów indywidualnie, o ile środek ów podlega zastosowaniu ze względu na zaistnienie pewnej obiektywnej sytuacji prawnej lub faktycznej w nim określonej. Jednakże, gdy decyzja dotyczy grupy osób, które były lub mogły być zidentyfikowane w chwili wydania tego aktu ze względu na określone cechy właściwe członkom tej grupy, akt ten może dotyczyć tych osób w sposób indywidualny, ponieważ należą one do ograniczonego kręgu podmiotów gospodarczych i może to mieć miejsce w szczególności wówczas, gdy decyzja zmienia prawa nabyte przez jednostkę przed jej wydaniem.

(por. pkt 44–46, 49)

4. Zgodnie z art. 61 akapit pierwszy zdanie drugie statutu Trybunału Sprawiedliwości w przypadku uchylecia orzeczenia Sądu Trybunał może wydać orzeczenie ostateczne w sprawie, jeśli stan postępowania na to pozwala. Jeżeli Trybunał nie może wydać rozstrzygnięcia co do istoty w przedmiocie skargi wniesionej do Sądu, może on, jeżeli posiada niezbędne informacje w tym celu, wydać ostateczne rozstrzygnięcie w przedmiocie dopuszczalności tej skargi.

(por. pkt 52, 53)

5. W ramach skargi wniesionej przez osobę fizyczną lub prawną na podstawie art. 263 akapit czwarty drugi człon zdania TFUE, akt, którego stwierdzenia nieważności domagają się skarżący, powinien dotyczyć ich nie tylko indywidualnie, lecz także bezpośrednio, w tym rozumieniu, że akt ten powinien mieć bezpośredni wpływ na sytuację prawną tych stron i nie pozostawiać jakiegokolwiek zakresu uznania organom zobowiązanym do wprowadzenia w życie tego aktu, które to wprowadzenie ma nastąpić w sposób czysto automatyczny i ma wynikać z samego prawa Unii, bez potrzeby stosowania przepisów pośrednich.

W ramach procedury określonej w art. 19 ust. 1 rozporządzenia nr 659/1999 ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 93 WE, to decyzja Komisji przyjmująca do wiadomości propozycje państwa członkowskiego prowadzi do tego, że propozycje te stają się wiążące. Okoliczność, że zmiany zatwierdzone w omawianej decyzji zostały przejęte w uregulowaniach krajowych, nie pozwala na podważenie tego stwierdzenia, bowiem władze krajowe nie mają uprawnień dyskrecyjnych we wprowadzaniu w życie owej decyzji. Tym samym owa decyzja wywołuje bezpośrednio skutki w odniesieniu do sytuacji prawnej beneficjentów wspomnianej pomocy.

(por. pkt 55, 59–61)

6. Gdy zmiany istniejącego systemu pomocy, niezbędne w celu zapewnienia zgodności z prawem Unii czynią warunki wykonywania działalności przez beneficjenta mniej korzystnymi niż wcześniej, stwierdzenie nieważności decyzji wprowadzającej owe zmiany skutkowałoby utrzymaniem wcześniejszych, bardziej korzystnych warunków. W konsekwencji wspomniany beneficjent ma uzasadniony interes w stwierdzeniu nieważności owej decyzji.

(por. pkt 56, 57)